

Облік та аудит

УДК 657.3:657.6

Максюшенко Марія Олексіївна

студентка

Київського кооперативного інституту бізнесу і права

Максюшенко Мария Алексеевна

студентка

Киевского кооперативного института бизнеса и права

Maksuyshenko Maria

Student of the

Kyiv Cooperative Institute of Business and Law

ФОРМУВАННЯ І ВИКОРИСТАННЯ КОШТОРИСУ БЮДЖЕТНОЇ УСТАНОВИ

ФОРМИРОВАНИЕ И ИСПОЛЬЗОВАНИЕ СМЕТ БЮДЖЕТНЫХ УЧРЕЖДЕНИЙ

FORMATION AND USE OF THE ESTIMATE INSTITUTE'S BUDGET

Анотація. Досліджено питання ролі кошторису, його складу та завдання у процесі діяльності бюджетної установи.

Ключові слова: бюджетна установа, бюджет, кошторис, бюджетні зобов'язання.

Аннотация. Исследован вопрос роли сметы, её состав и задачи в процессе деятельности бюджетного учреждения.

Ключевые слова: бюджетное учреждение, бюджет, смета, бюджетные обязательства.

Summary. The question of the role of the estimate, its composition and tasks in the process of activity of the budget institution is researched.

Key words: budgetary institution, budget, estimate, budget commitments.

Постановка проблеми. В сьогоденних умовах економічної нестабільності та слабого розвитку національної економіки, проблема фінансування бюджетних установ є досить актуальною, вимагає створення та впровадження підходів для її практичного вирішення. Діяльність таких установ забезпечується за рахунок фінансування з державного та місцевого бюджетів. Відповідно підвищеного значення набуває цільове та ефективне застосування наданих державних коштів.

Бюджетні установи мають особливе значення у забезпеченні ефективного функціонування економіки країни: їм доручається реалізація законодавчих, регуляторних, облікових та управлінських функцій, надання послуг соціально-культурного комплексу тощо.

Важливими в управлінні бюджетних установ постає точна організація та методика обліку й аналізу результатів виконання кошторису.

Виходячи з цього, аналіз теоретичних основ формування та виконання кошторисів бюджетних установ на сьогодні є значимий.

Аналіз літературних джерел показав, що проблемами складання і порядку виконання кошторисів, організації та здійснення контролю в бюджетних установах, займалися такі вітчизняні вчені, як Бутинець Ф.Ф.[1], Свірко С.В. [2], Джога Р.Т. [3-4], Дікань Л.В. [5-6], Бруханський Р.Ф. [7], Дем'янишин В. Г. [8], Голов С.Ф. [9] тощо.

В той же час, контроль складання, наповнення та забезпечення виконання бюджетних кошторисів в процесі триваючої трансформації бюджетної системи, здійснення дій щодо модернізації вітчизняної системи державного фінансового контролю в контексті євроінтеграційних процесів залишаються недостатньо розробленими.

Мета дослідження теоретично обґрунтувати та уточнити визначення поняття кошторису бюджетної установи, його формування та використання.

Завдання дослідження: розкрити сутність та роль кошторису бюджетної установи, його складу; уточнити поняття контролю формування і виконання кошторису бюджетної установи.

Об'єкт дослідження - кошторис бюджетної установи.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти кошторису в бюджетній установі.

Виклад основного матеріалу. Бюджетна установа – це орган державної влади, що може бути представлений органами місцевого самоврядування, організаціями; повністю утримується за рахунок державного чи місцевого бюджету.

Такі установи для забезпечення своєї діяльності і виконання покладених на них функцій, складають кошторис, який є важливим інструментом формування, управління й контролю фінансової діяльності бюджетної установи.

Кошторис бюджетної установи - це основний плановий фінансовий документ установи, яким на бюджетний період передбачаються надходження, розподіл асигнувань для здійснення платежів та забезпечення виконання установою покладених на неї функцій, досягнення результатів, визначених відповідно до бюджетних призначень.

Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228 «Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ» [10] регулює порядок дій щодо складання, затвердження та виконання кошторисів бюджетних установ. Без затвердження в установленому порядку кошторису бюджетної установи – фінансування за бюджетними програмою не здійснюється.

Розроблення кошторису бюджетної установи має на меті вирішення таких завдань [11]:

- розрахунок обсягу доходів і видатків, що пов'язані із діяльністю окремих структурних одиниць та підрозділів установи;
- забезпечення покриття видатків фінансовими ресурсами із різних джерел.

Кошторис бюджетних організацій складається з двох частин:

- спеціального фонду, який містить обсяг надходжень із спеціального фонду, та розподілу видатків за економічною класифікацією для спеціальних цілей бюджетної установи (наприклад, для створення державних запасів та резервів);
- загального фонду, де відображається розподіл видатків за повною економічною класифікацією на виконання основних цілей бюджетної установи (наприклад, кошти від сплати податків на ввезені товари).

Разом з кошторисом затверджують також план асигнувань.

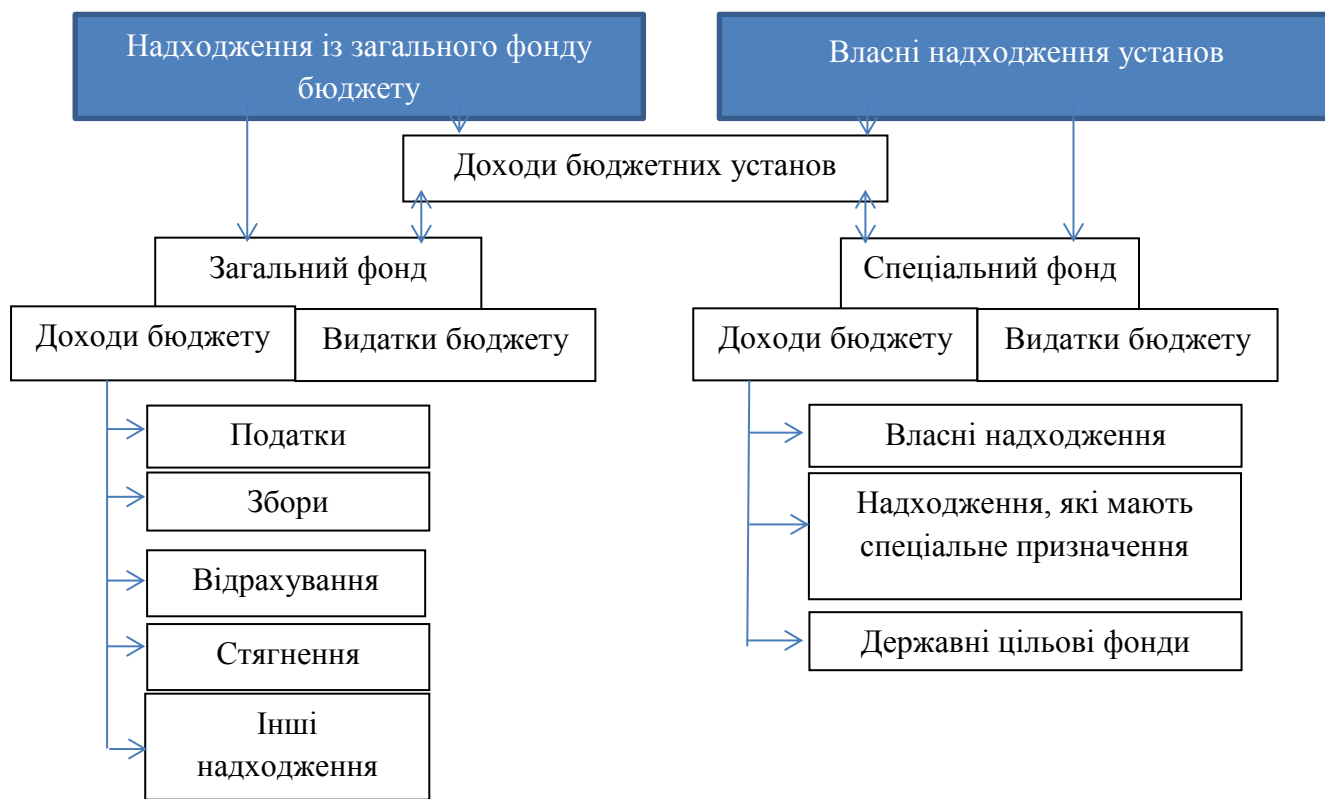
Установам можуть виділятися бюджетні кошти тільки за наявності затверджених кошторисів, плану асигнувань загального фонду бюджету, плану асигнувань спеціального фонду.

Установам надається право брати бюджетні зобов'язання та витратити бюджетні кошти на цілі передбачені державою в межах коштів, установлених кошторисами і планами асигнувань.

У відповідності до законодавчих актів робота бюджетних установ забезпечується за рахунок коштів, що надходять з бюджету, і доходів, отримання яких не суперечить законодавству України.

Детальніше складові бюджету установи можна переглянути у схемі 1.

Структура бюджету установи

Проведення операцій з видатками державного бюджету через органи Державного казначейства України обов'язкове для всіх розпорядників бюджетних коштів. При такій формі виконання державного бюджету розпорядниками коштів відкриваються реєстраційні рахунки в органах Державного казначейства.

Проведення коштів проводяться органами Державного казначейства за наявності інформації про територіальне розташування установи, підприємств, організацій та їх філій на відповідній території та на підставі затверджених кошторисів доходів і видатків.

Фінансування державних бюджетних установ здійснюється на основі таких позицій як:

- плановості;
- цільового спрямування коштів;
- безповоротності та безвідплатності;

- ефективного використання коштів;
- оптимального поєднання власних, кредитних і бюджетних джерел;
- додержання режиму економії та постійного контролю за їх використанням.

Дотримання зазначених позицій – сприятиме ефективному застосуванню бюджетних коштів та налагодженню фінансової та бюджетної дисципліни.

Висновки. Отже, на основі вищевикладеного можна зробити висновок, що гарантіями контролю та ефективного виконання кошторису бюджетної установи є чітке та повноцінне його знання, чітке застосування нормативно-правових документів, високий рівень професіоналізму кадрів та бухгалтерського обліку.

Саме ці фактори є запорукою ефективного виконання кошторису та успішного функціонування бюджетної установи.

Література

1. Бухгалтерський облік у бюджетних установах : [навч. посіб.] / За редакцією проф. Ф.Ф. Бутинця. Житомир : Рута, 2004. 448 с.
2. Свірко С.В. Організація бухгалтерського обліку в бюджетних установах: [навч. посіб.] / С.В. Свірко. К. : КНЕУ, 2004. 380 с.
3. Свірко С.В. Реформування обліку бюджетних установ в Україні / С.В. Свірко // Удосконалення обліку та аналізу господарської діяльності на основі впровадження нових положень (стандартів) бухгалтерського обліку в Україні : Тези доповідей міжнародної науково-практичної конференції (16–18 жовтня 2000 р.) / Відповідальний за виконання В.М. Івахненко. К.: КНЕУ, 2000. 268 с.
4. Джога Р.Т. Бухгалтерський облік у бюджетних установах / Р. Т. Джога, С. В. Свірко, Л. М. Синельник. К. : КНЕУ, 2003. 483 с.

5. Джога Р.Т. Облік в бюджетних установах / Р.Т. Джога, Л.М. Сінельник, М.В. Дунаєва. – Київ: КНЕУ, 2006. 480 с.
6. Дікань Л. В. Контроль у бюджетних установах : підручник / Л. В. Дікань. Х. : ІНЖЕК, 2010. 408 с.
7. Бруханський Р.Ф. Бухгалтерський облік : підручник / Р. Ф. Бруханський. – Тернопіль : ТНЕУ, 2016. 480 с.
8. Дем'янишин В. Г. Бюджетний менеджмент : підруч. / за ред. В. Г. Дем'янишина, Г. Б. Погріщук. Тернопіль : ТНЕУ, 2017. 532 с.
9. Голов С.Ф. Управлінський облік: підручник / С.Ф. Голов. К.: Центр навчальної літератури, 2018. 400 с.
10. Постанова від 28.02.2002 № 228 Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2002-%D0%BF>
11. Плаксієнко В. Я. Облік, оподаткування та аудит : навч. посіб./ В.Я. Плаксієнко, Ю.А. Верига, В.А. Кулик, Є.А. Карпенко. К., 2019. 509 с.
12. Бюджетний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
13. Бухгалтерський облік у бюджетних установах : навч. посібник / М.Г. Михайлов, М.І. Телегунь, О.П. Славкова. К. : Центр учбової літератури, 2011. 384 с.